

Facultade de CC. Económicas e Empresariais

Presentación

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales tiene una amplia trayectoria dentro de nuestra Universidad. A principios de los 70 ya se impartían enseñanzas de Ciencias Económicas en el antiguo Colegio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse en la Universidad de Santiago de Compostela. En 1990 se segrega el Campus de Vigo, lo que supondrá el nacimiento de la Universidad de Vigo.

En el curso 1991/92 se inicia la docencia de las licenciaturas de Ciencias Económicas y de Ciencias Empresariales en el edificio actual, registrándose dos procesos de reforma de sus planes de estudios en los años 1995 y 2002. A raíz de la promulgación del RD 1393/2007 sobre ordenación de las enseñanzas universitarias se pone en marcha el proceso de adaptación al Espacio Europeo de Educación Superior, de tal forma que, para el curso académico 2009/2010, comenzarán a impartirse las titulaciones de Grado en Administración de Empresas y en Economía a las que se refieren estas guías.

Se persigue con ello ofertar unas titulaciones más adaptadas al contexto actual, con una adaptación de las metodologías docentes orientadas hacia el aprendizaje del alumno y el desarrollo de sus capacidades.

Localización

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales de Vigo está en el Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad. Clikcando en el siguiente icono puedes acceder a un plano del Campus con su ubicación precisa

En caso de precisar información es posible contactar a través de las siguientes vías:

Correo - Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserjería)

986 812403 (Secretaría de Alumnos)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnos)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fccee.uvigo.es/>

Infraestructuras y Servicios

La Facultad cuenta con una importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte a las actividades de investigación, docencia y extensión universitaria. Resumidamente, hay 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática y un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispone de un salón de actos con un aforo aproximado de unas 550 personas , un salón de grados para 60-80 personas, biblioteca con 400 puestos de lectura y cafetería-comedor.

A continuación se desglosa la información sobre servicios importantes para el alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTES

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corriente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matrículas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Horario : De 8:45 a 20:45 h.

Equipo decanal

Decano	José Santiago Gómez Fraiz
Secretaria	Gonzalo Caballero Míguez
Vicedecano de Organización Académica	Fernando Comesaña Benavides
Vicedecana de Calidade	Raquel Arévalo Tomé
Vicedecano de Relacións Internacionais	Jorge Vila Biglieri
Vicedecana de Adaptación ao EEES	Carlos M ^a Fernández-Jardón Fernández

(*)

(*)

Grao en Economía

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G100V01701	Comercio internacional	1c	6
V03G100V01702	Economía internacional	1c	6
V03G100V01901	Benestar, equidade e xénero	1c	6
V03G100V01902	Dereito administrativo económico	2c	6
V03G100V01903	Economía da Unión Europea	1c	6
V03G100V01904	Economía de Galicia	1c	6
V03G100V01905	Economía dos recursos naturais e do medio ambiente	1c	6
V03G100V01906	Historia económica de España	1c	6
V03G100V01907	Tributación	1c	6
V03G100V01908	Dereito concursal	2c	6
V03G100V01909	Dereito da competencia	2c	6
V03G100V01910	Economía da innovación	2c	6
V03G100V01911	Economía do transporte	2c	6
V03G100V01912	Macroeconomía avanzada	2c	6
V03G100V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comercio internacional				
Materia	Comercio internacional			
Código	V03G100V01701			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Falagán Mota, Jorge			
Profesorado	Falagán Mota, Jorge			
Correo-e	falagan@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/falagan			
Descrición xeral	(*)La macroeconomía internacional se dedica al estudio de problemas económicos de amplio alcance en economías interdependientes. se centra en el estudio de variables como: tipos de cambio, precios. tipos de interés, riqueza y balanza de cuenta corriente. Los tres elementos esenciales de la macroeconomía internacional son: "En el mundo coexisten muchas monedas", "los países están integrados financieramente" y "en ese contexto, deben tomarse decisiones de política económica".			

Competencias de titulación	
Código	
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A6	Adquirir coñecementos de Análise económica
B1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
B2	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B8	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B14	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)Comprender las bases de funcionamiento de la economía tanto en los ámbitos más amplios como en los más próximos	A3 B1 B2 B6 B13 B15
(*)Lograr el manejo por parte de los estudiantes del análisis económico a través de sus herramientas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sean capaces de construir modelos económicos simples, que mediante una representación simplificada de la realidad permitan tratar adecuadamente el problema	A3 B1 A4 B2 B13
(*)Habilidades en la búsqueda, identificación e interpretación de fuentes de información económica relevante y de su contenido	A6 B1
(*)Despertar el interés de los estudiantes respecto al análisis de los efectos de las políticas macroeconómicas, de modo que ante la aplicación de un nuevo instrumento de política económica sean capaces de formarse una opinión fundamentada sobre su eficacia en la consecución de los objetivos para los cuales se haya planteado	A4 B1 A5 B2 B6 B8 B10 B13 B14

Contidos	
Tema	
(*)Tema 1. Introducción a la Macroeconomía Internacional	(*)Divisas: monedas y crisis. La globalización financiera: deudas y déficits. Gobierno e instituciones: políticas y resultados

(*)Tema 2. Tipos de cambio y mercado de divisas.	(*)Tipo de cambio. Mercado de divisas. El arbitraje y el tipo de cambio al contado. El arbitraje y los tipos de interés.
(*)Tema 3. Tipos de cambio: el enfoque monetario a largo plazo	(*)La paridad del poder adquisitivo. El enfoque monetario. El efecto Fisher. La paridad real de intereses. El ancla nominal.
(*)Tema 4. Tipo de cambio: el enfoque de activos a corto plazo.	(*)Equilibrio en el mercado de divisas. Equilibrio monetario. El enfoque de activos. Unificación del enfoque monetario y el enfoque de activos. Los tipos de cambio fijos y el trilema.
(*)Tema 5. Cuentas nacionales e internacionales: renta, riqueza y balanza de pagos	(*)La medición de la actividad económica. Producción, renta y gasto. La balanza de pagos. La riqueza externa.
(*)Tema 6. La balanza de pagos (I): beneficios de la globalización financiera	(*)Los límites del endeudamiento de un país. Los beneficios derivados de la suavización del consumo, de la inversión eficiente y de la diversificación del riesgo.
(*)Tema 7. La balanza de pagos (II): producción, tipos de cambio y políticas macroeconómicas a corto plazo.	(*)Un modelo a corto plazo de una economía abierta. Efectos de la políticas macroeconómicas a corto plazo. La política de estabilización.
(*)Tema 8. Tipos de cambio fijos y flexibles: la experiencia monetaria internacional.	(*)La elección del régimen cambiario. Los beneficios de los tipos de cambio fijos. La experiencia monetaria internacional.
(*)Tema 9: Crisis cambiarias: funcionamiento y ruptura de un tipo de cambio fijo.	(*)Crisis cambiarias. La mecánica de un tipo de cambio fijo. Políticas fiscales inconsistentes. Políticas monetarias contingentes.
(*)Tema 10. Áreas monetarias óptimas: el euro.	(*)Áreas monetarias óptimas. El euro. Tensiones en la eurozona en tiempos tranquilos: 1999-2007. La crisis de la eurozona: 2008-¿?
(*)Tema 11. Temas en macroeconomía internacional.	(*)Deuda e impago. La macroeconomía global y la crisis económica actual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	2	4
Sesión maxistral	28	42	70
Resolución de problemas e/ou ejercicios	14	18	32
Resolución de problemas e/ou ejercicios	6	16	22
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	(*) Actividades dirigidas a tomar contacto y recoger información de los alumnos y presentación de la asignatura
Sesión maxistral	(*) Exposición de los contenidos de la asignatura
Resolución de problemas e/ou ejercicios	(*) Formulación, análisis, resolución y debate de un problema o ejercicio, relacionado con la temática de la asignatura

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou ejercicios	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou ejercicios	(*)Para llevar a cabo la evaluación continua se realizarán a lo largo del curso varias pruebas sobre los diferentes temas que incluye la asignatura.	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	(*)Examen final que tendrá lugar en la fecha oficial establecida en el calendario de exámenes. El examen evaluará toda la materia expuesta a lo largo del curso.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Feenstra R.C. y Taylor A. M., **Macroeconomía internacional**, 2ª,
Krugman, P.R.; Obstfeld, M. y Meltz, M.J., **Economía internacional**, 9ª,

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Economía internacional/V03G100V01702

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Macroeconomía I/V03G100V01503

Macroeconomía II/V03G100V01604

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía internacional				
Materia	Economía internacional			
Código	V03G100V01702			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Arias Moreira, José Carlos Teixeira Bautista, José Francisco			
Profesorado	Arias Moreira, José Carlos Teixeira Bautista, José Francisco			
Correo-e	teixeira@uvigo.es xcarias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	In recent years there have been profound changes in the international economic order. Knowledge of the economic dynamics from the period immediately following the end of World War II is essential to know the key explanations of economic events we are living. This course examines the evolution of the magnitudes of the major developed economies and their economic, trade and monetary order. Furthermore, in parallel with the development of the topics discussed, the student examines the international economic situation.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
B2	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B3	Capacidade de traballar en equipo
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B14	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)	A3
(*)	A4
(*)	A5
(*)	A8
(*)	A9
(*)	B2
(*)	B3
(*)	B6
(*)	B7
(*)	B9
(*)	B10
(*)	B11
(*)	B13
(*)	B14
(*)	B15

Contidos

Tema

A Economía Internacional desde 1800	Análise das macromagnitudes da economía internacional. Características dos ciclos económicos longos.
O período 1990-2007. Evolución das principais economías desenvolvidas.	Evolución da economía de USA. Evolución da economía de Xapón. Evolución da economía alemana e da UE. Economías emerxentes.
Economía Política Internacional	Constituciones. Factores políticos e económicos. Comparacións internacionais
A Economía Internacional: Institucións.	A importancia das institucións no crecemento económico. Análisis comparativos.
Economía Internacional: Finanzas	Análise das crisis financieras
A UE na Economía Internacional	Historia. Actores. Estructura político-institucional. Principais políticas. Dinámicas na economía global.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	23	45	68
Titoría en grupo	5	5	10
Sesión maxistral	22	45	67
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	(*)Actividades de aplicación de los conocimientos a situaciones concretas y de adquisición de habilidades básicas y procedimentales relacionadas con la materia objeto de estudio. Se desarrollan en espacios especiales con equipamiento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Titoría en grupo	(*)Entrevistas que el alumno mantiene con el profesorado de la asignatura para asesoramiento/ desarrollo de actividades de la asignatura y del proceso de aprendizaje.
Sesión maxistral	(*)Exposición por parte del profesor de los contenidos sobre la materia objeto de estudio, bases teóricas y/o directrices de un trabajo, ejercicio o proyecto a desarrollar por el estudiante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	
Titoría en grupo	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	Búsqueda e elaboración de estadísticas sobre a Economía Internacional. Análise e presentación de informes. Presentación de temas mediante o uso de material bibliográfico.	30
Titoría en grupo	Realización de sinopsis e presentación crítica dun libro.	30
Sesión maxistral	Participación nas clases.	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Examen final escrito	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Krugman, Paul .; Obstfeld, Maurice, **Economía internacional: teoría y política**, Pearson Educación,
Krugman, Paul, **EL RETORNO DE LA ECONOMIA DE LA DEPRESION Y LA CRISIS ACTUAL**, Prentice-Hall,
Thomas Karier, **GREAT EXPERIMENTS IN AMERICAN ECONOMIC POLICY From Kennedy to Reagan**, PRAEGER
Westport, Connecticut,
Angus Maddison, **The World Economy: a millenial perspectiva**, OECD,
Fondo Monetario Internacional, **www.imf.org**,
Banco Central Europeo, **www.ecb.int**,
Organización Mundial del Comercio, **www.wto.org**,
Banco Mundial, **www.worldbank.org**,
Acemoglu, D. y J. Robinson, **Por qué fracasan las naciones**, Ediciones Deusto,
Rodrik, D., **La paradoja de la globalización**, A. Bosch Editor,

Recomendacións

Outros comentarios

Durante el presente curso académico 2010/11, esta materia estará vinculada a ECONOMÍA INTERNACIONAL de la Licenciatura en Economía

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Benestar, equidade e xénero				
Materia	Benestar, equidade e xénero			
Código	V03G100V01901			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	del Río Otero, Coral			
Profesorado	del Río Otero, Coral			
Correo-e	crio@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/cgradin			
Descrición xeral				

Competencias de titulación	
Código	
A6	Adquirir coñecementos de Análise económica
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
B8	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)Conocimiento de la evidencia sobre los problemas asociados a la distribución de recursos y la discriminación	A6 A9
(*)Fomentar el espíritu investigador, desarrollando la capacidad para analizar problemas nuevos con los instrumentos adquiridos	A6 B9 B11
(*)Comprensión y capacidad de elaboración de un informe relacionado con un problema distributivo	B8 B9 B11 B15

Contidos	
Tema	
1. Análise de benestar, desigualdade, pobreza e exclusión social.	i) O benestar ii) As desigualdades económicas: medición, causas e evidencia empírica iii) A pobreza e a exclusión social: medición, causas e evidencia empírica
2. Análise económica da discriminación	i) A discriminación económica: concepto, determinantes e medición ii) Evidencia sobre discriminación de xénero

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	28	80	108
Seminarios	20	20	40
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	(*)Clases de teoría
Seminarios	

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Seminarios		20
Probas de resposta curta	(*)Examen final	80

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Francisco J. Goerlich & Antonio Villar, **Desigualdad y Bienestar Social**, 2009,
James Foster et al., **A Unified Approach to Measuring Poverty and Inequality**, 2013,
Joseph E. Stiglitz, **El precio de la desigualdad**, 2012,
Lourdes Benería, **Género, desarrollo y globalización**, 2005,
Eduardo Bandrés, **Economía y redistribución: teorías normativas y positivas sobre la redistribución de la renta**, 1993,
Marianne A. Ferber & Julie A. Nelson (ed.), **Más allá del hombre económico**, 2004,
Amartya Sen, **La desigualdad económica**, 2001,
Carmen Sarasúa y Lina Gálvez, **¿Privilegios o eficiencia? Mujeres y hombres en los mercados de trabajo**, 2003,
Carlos Gradín & Coral del Río, **Desigualdad, pobreza y polarización en la distribución de la renta en Galicia**, 2001,

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Economía dos servizos públicos/V03G100V01602

Economía pública/V03G100V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito administrativo económico				
Materia	Dereito administrativo económico			
Código	V03G100V01902			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Lareo Jiménez, Jacinto			
Profesorado	Lareo Jiménez, Jacinto			
Correo-e	jlareo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Conocimiento del derecho publico en relacion con la economia	A5	B6
Conocer la influencia de la contratacion publica en la economia	A11	B9

Contidos

Tema	
Formas de actividad administrativa economica	
Instituciones de derecho publico fiscalizadoras de la economia	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas externas	37	37	74
Sesión maxistral	37	37	74
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas externas	Visitas a instituciones publicas relacionadas con la economia
Sesión maxistral	Clases docentes aclarativas de conceptos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	Acompañamiento y explicacion del funcionamiento de las instituciones

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas externas	Asistencia y participacion	maximo 10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Prueba final de los contenidos de la materia	maximo 100

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

la Universidad de Cádiz, 2008.<?xml:namespace prefix =" o" ns =" "urn:schemas-microsoft-com:office:office"" />

Maindonald, J. and Braun, W. J. University Press.

Ugarte, M. D. et al. (2008). Probability and Statistics with R. CRC Press.

la Salud. McGraw-Hill.

Pearson.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía da Unión Europea				
Materia	Economía da Unión Europea			
Código	V03G100V01903			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Prada Blanco, Albino			
Profesorado	Prada Blanco, Albino			
Correo-e	aprada@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/aprada/			
Descrición xeral	Análisis histórico e institucional de la UE. Principales políticas de la UE. La Europa económica ante la globalización			

Competencias de titulación	
Código	
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
B2	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B3	Capacidade de traballar en equipo
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B14	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer o marco institucional da economía	A3	B2
Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica	A4	B3
Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	A5	B6
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido	A8	B7
Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado	A9	B9
Fomentar a actitude crítica e autocrítica		B10
Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos		B11
Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación		B13
Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes		B14
Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos		B15
Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas		
Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia		
Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico		
Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable		
Capacidade de traballar en equipo		

Contidos	
Tema	

Integración y formación de la UE	Análisis, objetivos, instituciones, crecimiento y contexto exterior
Políticas Europeas	Competencia, sectoriales y regionales
Presupuesto e Integración Monetaria	Hacienda, UEM y BCE
La UE y la globalización	OMC, dimensión exterior UE

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	30	60	90
Titoría en grupo	5	5	10
Sesión maxistral	15	30	45
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Busqueda de información y resolución de ejercicios
Titoría en grupo	Los alumnos plantean dudas sobre la materia
Sesión maxistral	Exposición por parte del profesor y exámenes parciales

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Entrevistas con el profesor

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Examen	100

Outros comentarios sobre a Avaliación

Exámenes parcial y finales (teórico-prácticos)

Bibliografía. Fontes de información

Fundamentos de la Unión Europea

Economía de la Unión Europea

Thomson-Civitas

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía mundial/V03G100V01202

Economía española/V03G100V01301

Outros comentarios

Durante el presente curso académico 2010/11, esta materia estará vinculada a ESPACIO ECONÓMICO EUROPEO de la Licenciatura en Economía

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía de Galicia				
Materia	Economía de Galicia			
Código	V03G100V01904			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Prada Blanco, Albino			
Profesorado	Prada Blanco, Albino			
Correo-e	aprada@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/aprada/			
Descrición xeral	Situación recente e actual da economía de Galicia, fortalezas e oportunidades; análise das súas principais actividades e dos mercados laboral e exterior.			

Competencias de titulación	
Código	
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
B2	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B3	Capacidade de traballar en equipo
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B14	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer o marco institucional da economía	A3 A4
Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica	A4
Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	A5
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información	A8
Identificar e anticipar problemas económicos	A9
Fomentar a actitude crítica e autocrítica	B10
Capacidade de xerar reflexións propias	B11
Autocontrol no sistema de traballo	B13
Fomentar a adaptabilidade a situacións diferentes	B14
Fomentar o espírito investigador e para analizar problemas novos	B15
Habilidades para argumentar de forma oral i escrita	B6
Competencia na organización de información e na presentación do traballo	B7
Capacidade para elaborar informes de asesoramento	B9
Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e cunha economía sustentable	B2
Capacidade de traballar en equipo	B3

Contidos	
Tema	
Introducción xeral	Cambios estruturais, recursos, crecemento e desenvolvemento

Producción de bens e servizos	Actividades externas, internas do sector privado e internas do sector público
Mercados básicos e perspectivas	Mercado de traballo, relacións co exterior, globalización e deslocalización

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	15	30	45
Titoría en grupo	5	5	10
Prácticas de laboratorio	30	60	90
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor e exámes
Titoría en grupo	Os alumnos plantexan dúbidas sobre a materia
Prácticas de laboratorio	Busqueda de información e resolución de exercicios

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Titoría en grupo: entrevista co profesor
Sesión maxistral	Titoría en grupo: entrevista co profesor
Titoría en grupo	Titoría en grupo: entrevista co profesor

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Exámen	100

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Prada, A. e Lago, S. (2009)
 GALICIA, UNHA ECONOMÍA EUROPEA
 Editorial Galaxia

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
 Economía da Unión Europea/V03G100V01903

Materias que se recomenda ter cursado previamente
 Economía: Economía mundial/V03G100V01202
 Economía española/V03G100V01301

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía dos recursos naturais e do medio ambiente				
Materia	Economía dos recursos naturais e do medio ambiente			
Código	V03G100V01905			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Garza Gil, María Dolores			
Profesorado	Garza Gil, María Dolores			
Correo-e	dgarza@uvigo.es			
Web	http://www.webs.uvigo.es ; www.erenea.uvigo.es			
Descrición xeral	Acercamiento a diferentes problemáticas ligadas a la relación entre la actividad económica y los recursos naturales y medio ambiente, para lo cual el concepto de desarrollo sostenible cobra un papel fundamental.			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
A2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
A6	Adquirir coñecementos de Análise económica
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
A10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
A11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
A12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
B1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
B2	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B3	Capacidade de traballar en equipo
B4	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B8	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B12	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B14	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Comprender e manexar conceptos económicos necesarios para a xestión dos recursos naturais e do medio ambiente	A1	B2
	A2	B7
	A6	B15

Coñecer as regras institucionais no ámbito dos recursos naturais e do medio ambiente, e a súa evolución	A3	B3
	A4	B4
	A8	B6
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
	A9	B1
	A10	B2
	A11	B3
Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambiente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos	A12	B4
		B6
		B7
		B8
		B9
		B11
Capacidade para a búsqueda de información neste campo, a reflexión e o debate	A8	B12
	A11	B13
	A12	B14

Contidos

Tema	
Introducción	Economía, Natureza e Desenvolvemento Sostible.
Economía dos recursos naturais	Condicionantes básicos. Economía dos recursos renovables. Economía de recursos non renovables.
Economía ambiental	Fundamentos de valoración económica do medio ambiente. Métodos de valoración indirectos. Métodos de valoración directos.
Políticas públicas aplicadas ós recursos naturais e medio ambiente	Aa necesidade de regular. Instrumentos de regulación e políticas públicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Titoría en grupo	5	5	10
Sesión maxistral	30	60	90
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Búsqueda de información e resolución de exercicios. Presentación individual ou en grupo.
Titoría en grupo	Os alumnos poderán plantexar dúbidas sobre a materia. Tamén se poden utilizar para que o profesor plantexe problemas ós alumnos que serán avaliados posteriormente.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia e realización de exercicios. Realización de exames parciais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	Supervisión das prácticas realizadas. Posibilidade de realizar e presentar traballos. Valorarase sobre un 30%. (Poderanse utilizar as sesións prácticas para realizar probas parciais).	30
Sesión maxistral	Examen final e parciais liberatorios. Si se aproban os parciais, a materia estará superada. Valorarase sobre un 70%.	70

Probas prácticas, de
execución de tarefas reais
e/ou simuladas.

Realización de exames parciais en horas de sesión maxistral e/ou de prácticas.

0

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

D.W. Pearce y R.K. Turner, **Economía de los Recursos Naturales y del Medio Ambiente**, Celeste,
J. Surís y M. Varela, **Introducción a la Economía de los Recursos Naturales**, Cívitas,
D. Azqueta, **Introducción a la economía ambiental (2ª Edc)**, McGraw Hill,

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Matemáticas II/V03G100V01303
Microeconomía II/V03G100V01404

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia económica de España				
Materia	Historia económica de España			
Código	V03G100V01906			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Vallejo Pousada, Rafael			
Profesorado	Vallejo Pousada, Rafael			
Correo-e	vallejo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación	
Código	
A2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A7	Comprender o entorno empresarial
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
A10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
B1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
B2	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B3	Capacidade de traballar en equipo
B4	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
B5	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B8	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas.	A2
- Coñecer o marco institucional da economía.	A3
Coñecer o perfil cambiante das institucións e axentes que influíron nos resultados da economía española contemporánea: Estado, particulares e empresas e sector exterior (outras nacións)	A3
	A4
	A5
- Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica.	A4
Identificar as etapas da evolución económica da España contemporánea e as súas principais características	A4
	A5
Comprender as bases de funcionamento da economía en cada unha das etapas significativas do desenvolvemento económico contemporáneo.	A4
	A5
	A7
- Habilidades na busca, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido	A8
Coñecer e manexar a materia prima para estudar a Historia Económica española: estatísticas e fontes documentais fundamentais	A4
	A5
	A8
Analizar series históricas e inferir os comportamentos dos principais axentes económicos ante a evolución real (ou hipotética) das variables económicas	A4
	A5
	A9
	A10

Fomentar a actitude crítica e autocrítica	B1
	B2
Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais, éticos e medioambientais	B1
	B2
- Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos	B4
	B5
Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto oral coma escrita, no idioma propio e nunha lingua estranxeira	B6
	B8
- Capacidade de traballar en equipo, con responsabilidade, planificación, espírito de cooperación e empatía co resto de persoas do colectivo.	B3
	B5
	B13
	B15

Contidos

Tema

1. A dotación de recursos da economía española e etapas do crecemento económico español nos séculos XIX e XX.	- Os recursos naturais. - O factor humano: cantidade e calidade. - Factores institucionais. - Rasgos principais das etapas do crecemento económico.
2. A crise do antigo réximen e a revolución liberal (1789-1840)	- Crise conxuntural ou crise estrutural? - Principais desequilibrios da economía española: exterior e fiscal. - Resposta da economía española ante a crise: reorientación e reformas. - Política de reformas (cambio institucional): reforma agraria liberal e liberalización económica.
3. A difusión da revolución industrial (1840-1890)	- A apertura ao exterior da economía española. - Os medios de transporte: a importancia económica do ferrocarril. - Rasgos e funcións esenciais do sistema financeiro na economía do período. - Importancia da minería non enerxética e déficit da minería enerxética. - Principais sectores industriais: factores de desenvolvemento e limitacións. - Ritmo e nivel da industrialización española: converxencia ou diverxencia industrial.
4. A viraxe nacionalista (1891-1914)	- Unha estratexia de desenvolvemento nacionalista - Causas e efectos da crise agraria finisecular. - A viraxe da política comercial: proteccionismo agrario e proteccionismo industrial. - Guerra de Cuba e Facenda pública: axuste financeiro e reforma fiscal de Villaverde. - A segunda revolución industrial en España: a formación da gran empresa moderna, Enerxía eléctrica e industrialización (un círculo virtuoso). - Diverxencia: un debate historiográfico.
5. A idade de Prata da economía española (1914-1936).	- Os ciclos da economía: expansión e crise. - Crecemento e desigual distribución dos beneficios da Primeira Guerra Mundial. - Configuración dunha estrutura institucional protectora e interventora. - Política fiscal expansiva, programa de obras públicas da Dictadura e crecemento industrial. - O salto histórico na industrialización. - O reformismo social durante a República: reforma sociolaboral e reforma agraria.
6. O illamento da economía internacional: Guerra Civil e Autarquía (1936-1951).	- A economía de guerra: Factores económicos da resolución da guerra e as súas consecuencias económicas. - Efectos distributivos do contrarreformismo social do primeiro franquismo. - Financiación das debedas (exteriores e interiores) da guerra. - O "desastre económico" do primeiro franquismo. - Caracterización do intervencionismo durante a autarquía e os seus efectos. - O sector exterior durante a década de 1940: política comercial e cambiaria.

7. A industrialización substitutiva de importacións (1951-1959)	- Diferencia entre autarquía e industrialización vía substitución de importacións. - Inicio da ruptura do aillamento internacional dende 1950 e a axuda americana. - Tímida liberalización económica: relaxación do intervencionismo económico. - A estruturación dun capitalismo nacional. - Crecemento e transformación na estrutura da economía española. - Desequilibrios macroeconómicos, Plan de Estabilización e liberalización económica en 1959.
8. A Idade de Ouro: Reintegración na economía internacional (1960-1973).	- Un novo modelo de desenvolvemento económico: apertura comercial e apertura financeira. - Turismo exterior, remesas, investimentos estranxeiros e crecemento económico. - Crecemento industrial e cambio estrutural. - Crise da agricultura tradicional. - A planificación indicativa ("Planes de Desarrollo") e crecemento económico. - As malformacións da economía española.
9. A Crise económica, a transición política e a economía na democracia (1974-2000).	- A crise económica: principais desequilibrios macroeconómicos. - Política económica fronte os desequilibrios: Pactos da Moncloa, 1977. - Configuración do Estado do benestar entre 1975 e 1985. - Crise industrial diferencial e reconversión. - Crise bancaria e saneamiento financeiro. - Ciclo europeo da economía española: integración institucional, efectos reais, converxencia nominal, políticas de reforma institucional.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	45	75
Seminarios	15	30	45
Titoría en grupo	5	10	15
Probas de tipo test	0	3	3
Informes/memorias de prácticas	0	12	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos de cada un dos temas do programa.
Seminarios	Seminarios, en forma de sesións prácticas sobre temas ou partes seleccionadas do programa, co obxectivo de preparar o estudantado para a realización de intervencións. Esixirá lectura, redacción dun traballo, exposición e defensa, con debate, sobre o mesmo.
Titoría en grupo	Esixe a selección, por parte do profesor, de cuestións clave, a tratar pola súa importancia ou dificultade, e a elaboración, por parte dos alumnos, dun esquema de dúbidas e preguntas sobre esas cuestións clave. Tamén servirá para resolver dúbidas xerais sobre os contidos ou as prácticas da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Ademais das resolucións das dúbidas xurdidas como resultado do traballo en grupo, o profesor atenderá as cuestións particulares que lle presente cada un dos alumnos e alumnas, en relación aos contidos teóricos da materia, ás prácticas e o proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A avaliación desta asignatura, na parte teórica, farase a través dun exame final, que esixe a resposta a preguntas sobre os contidos teóricos e prácticos da materia, na que se porán a proba os coñecementos e habilidades adquiridas na mesma.	70
Seminarios	Nos mesmos desenvolverase un traballo práctico consistente na lectura dun tema ou parte dun tema, redacción informe ou síntese, exposición e defensa durante o seminario.	20
Probas de tipo test	- As prácticas dos seminarios darán lugar a probas curtas, tipo test (de preguntas con resposta múltiple). (10% da nota final)	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A nota resulta de: a) Un exame final no que se valoran o coñecemento dos contidos e as habilidades adquiridas durante o curso: 70% da nota; b)) Traballos prácticos, desenvolvidos de forma continuada nos seminarios, e test derivados destas mesmas prácticas (30% da nota).

2. A calificación correspondente á avaliación continua (30% da nota final) gardarase para todas as convocatorias do presente ano académico 2012/2013.

Bibliografía. Fontes de información

Carreras, Albert; Tafunell, Xavier, **Historia Económica de la España Contemporánea**, 2010,

Carreras, Albert; Tafunell, Xavier, **Estadísticas Históricas de España**, 2005,

BIBLIOGRAFIA

Bibliografía básica

Carreras, A. e Tafunell, X., *Historia Económica de Obras xerais*

Artola, M. (dir.), *Enciclopedia de Historia de España*, Madrid: Alianza Editorial, 1988.

Anes, G. (ed.), *Historia económica de España. Siglos XIX y XX*. Barcelona: Galaxia Gutenberg/Círculo de Lectores, 2000.

Barciela, C., López I., Melgarejo J. y Miranda J. A., *La España Liberal (1868-1913)*, colec. Historia de España tercer milenio, Madrid: Síntesis, 2001.

Fusi, J.P. e Palafox J., *España: 1808-1996. El desafío de la modernidad*, Madrid: Espasa, 1997.

Broder, A., **Historia económica de la España contemporánea**, Madrid: Alianza. 2000.

Nadal, J., Carreras A. y Sudriá C. (eds.), *La economía española en el siglo XX. Una perspectiva histórica*, Barcelona: Ariel, 1987.

García Delgado, J. L. (dir.), *España. Economía*. Madrid: Espasa Calpe, 1993.

González Enciso, A. y Mates J.M., *Historia Económica de España*, Madrid: Ariel Economía, 2006.

Germán, Luis, Enrique Llopis, Jordi Maluquer, Santiago Zapata (eds.), *Historia económica regional de España: siglos XIX y XX*, Barcelona: Crítica, 2001.

Sánchez Albornoz, N. (comp.), *La modernización económica de España, 1830-1930*, Madrid: Alianza, 1985-1987.

Tortella, G., *El desarrollo de la Escosura, L., De imperio a nación. Crecimiento y atraso económico en España (1780-1930)*, Madrid: Alianza, 1988.

la Escosura, L., *El progreso económico de España (1850-2000)*, Bilbao, Fundación BBVA, 2003.

Ringrose, D.R., *España, 1700-1900: el mito de un fracaso*, Madrid: Alianza, 1994.

Varios Autores: *Nuevas corrientes en Historia Económica española, Papeles de Economía Española*, 73. 1997.

Carreras, Albert; Tafunell, Xavier; *Estadísticas Históricas de España*, 3 volúmenes, Fundación BBVA, 2005.

Recomendacións

Outros comentarios

1. Aconséllase un traballo regular, sistemático, ao longo do cuadrimestre, tanto no referente aos contidos teóricos, transmitidos nas clases maxistras, como nos traballos de seminario.

2. Os alumnos e alumnas terán en conta que se avaliará, por un lado, a participación nos seminarios e os traballos e probas prácticas (30% da nota final), e os coñecementos teóricos adquiridos a través do exame final (70% da nota final).

3. Na parte práctica, como na teórica, será especialmente tido en conta o interese demostrado e a calidade das intervencións, ben sexa dentro dos grupos de traballo que se formen, ben individualmente.

4. Titorías individuais: Martes, 12-14 horas. Venres: 11:30-13 horas.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Tributación				
Materia	Tributación			
Código	V03G100V01907			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	González Martínez, José Manuel			
Profesorado	González Martínez, José Manuel			
Correo-e	xmgzlez@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Tributación é unha materia optativa que se imparte no primeiro cuadrimestre do cuarto curso do Grado de Economía. Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumno, das cales 60 son actividades presenciais, mentres que o resto serán actividades non presenciais			
Competencias de titulación				
Código				
Competencias de materia				
Resultados previstos na materia			Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade no funcionamento da economía				
Entender os efectos dos mecanismos tributarios sobre os resultados empresariais				
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente e obtención de información estadística relacionada coa fiscalidade				
Avaliar efectos e consecuencias na aplicación da secuencia de mecanismos tributarios e posibles alternativas				
Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias tributarias derivadas da toma de decisións dos axentes económicos.				
Fomentar o valor ético e cívico da solidariedade a través da tributación				
Fomento da capacidade de traballar en equipo buscando aportar as mellores solucións tributarias e conciliar esas solucións tributarias con outros departamentos da empresa ou con outras decisións persoais.				
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso				
Capacidade de xerar reflexións respecto configuración tributaria e os seus cambios, valorando a equidade, eficiencia e simplicidade.				
Contidos				
Tema				
Parte I: Introducción ó Sistema Fiscal	Os obxetivos básicos. A organización da materia, o método de traballo e a súa avaliación.			
Tema 1: Obxetivos e metodoloxía da materia.				
Tema 2: Caracterización do sistema fiscal español e bases para a fiscalidade empresarial e persoal	O papel dos impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. A fiscalidade como variable de decisión.			
Parte II: O imposto sobre a Renda das Persoas Físicas.	Elementos básicos do Imposto: contribuínte e unidade familiar, rendas suxeitas e exentas, período impositivo			
Tema 3: Introducción ó IRPF				
Tema 4: Rendas das Persoas Físicas	Rendas do Traballo e do Capital, Ganancias e Perdas Patrimoniais. Notas para o asesoramento fiscal			
Tema 5 : Renda de Empresarios e Profesionais	Elección do réximen de estimación da renda. Determinación da renta en Estimación Directa e Estimación Obxetiva. Notas para o asesoramento fiscal. Pagos Fraccionados.			
Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rendas, mínimo persoal e familiar, determinación da cuota íntegra, deducións. Notas para a planificación fiscal e proceso liquidatorio.			
Parte III: O imposto sobre sociedades.	Elementos básicos do imposto: Contribuíntes, Resultado Contable e Base Imponible. Período impositivo, imputación temporal de ingresos e gastos			
Tema 7: Introducción o imposto de Sociedades	Gastos non deducibles. Amortizacións do Inmovilizado. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisións Patrimoniais. Notas para o asesoramento fiscal.			
Tema 8: Operacións determinantes da base imponible				

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	20	0	20
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	20	20
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Prácticas en aulas de informática	5	0	5
Estudo de casos/análises de situacións	25	45	70
Probos de tipo test	0	10	10
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	0	5
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión inicial na que o docente presentará o contido e obxectivos da materia así como a metodoloxía de traballo e os sistemas de control e avaliación.
Sesión maxistral	En cada sesión, o docente presentará as cuestións máis relevantes de cada tema. Formulará a metodoloxía a seguir para interpretar as consecuencias e os efectos económicos da norma tributaria e resaltar a súa aplicación práctica.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Despois de cada sesión maxistral o/a alumno/a deberá profundizar de xeito autónomo nas cuestións plantexadas consultando as referencias bibliográficas, accedendo as fontes de información e a páxina web da Axencia Tributaria. Tamén se lles facilitará exercicios resoltos para axudar a situar o enfoque práctico de cada tema.
Prácticas autónomas a través de TIC	Cada semana, despois da sesión maxistral, abrirase un prazo para responder a un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na plataforma Faitic. Trátanse de actividades non presenciais que posibiliten o seguimento e avaliación do/a alumno/a e o seu proceso de aprendizaxe.
Prácticas en aulas de informática	As sesións prácticas en aula de informática faranse de xeito individualizado e consistirán na resolución dun caso práctico empregando as aplicacións informáticas e programas de axuda que facilita a Axencia Tributaria. Para o seu desenvolvemento os alumnos disporán previamente do enunciado na Plataforma Faitic.
Estudo de casos/análises de situacións	En cada sesión proporanse casos a estudar en grupos reducidos (máximo 3 alumnos) conformados ó inicio de curso. Cada grupo deberá comentar, resolver e defender os casos plantexados. Os alumnos disporán previamente dos enunciados dos casos a través Faitic e deberán elaborar unha primeira proposta de solución xustificada que deberá ser entregada a través de Faitic antes do desenvolvemento da sesión presencial.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Durante as prácticas preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de desenvolvemento de competencias. Ademais establecerase un horario para tutorías individuais.
Prácticas en aulas de informática	Durante as prácticas preténdese orientar, supervisar, atender e resolver as dúbidas do alumno no seu proceso de desenvolvemento de competencias. Ademais establecerase un horario para tutorías individuais.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	A entrega previa das propostas de solución dos estudos de caso NON terá puntuación propia pero será necesario ter entregado alomenos 6 propostas de solución para obter puntuación nas probas tipo test.	0

Probas de tipo test	Avaliarase e puntuarase a realización dos cuestionarios propostos o remate de cada tema. Este apartado de traballo persoal puntuarase cun máximo de 3 puntos. Para obter puntuación nestas probas tipo test será necesario que ó grupo o que pertence cada alumno teña entregado alomenos 6 propostas de solución dos estudos de casos prácticos.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O remate das Partes II (IRPF) e da parte III (Sociedades) do programa da materia, en dúas sesións presencias, o alumno/a resolverá de xeito individualizado sendos estudos de caso no que se avaliará o nivel de coñecemento acadado ata ese momento. A proba de IRPF valerá 4 puntos e a de Sociedades 3 puntos	70
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Rematada a docencia presencial, aqueles alumnos que non teñan superada a materia por avaliación continua deberán realizar unha proba escrita que consistirá na resolución de casos prácticos de liquidación do IRPF e do IS.	0
Esta proba final avaliarase cunha puntuación máxima de 10 puntos		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta asignatura realízase unha avaliación continua do traballo realizado polos alumnos. Para superar a asignatura con este formato é necesario obter alomenos 5 puntos na suma das probas de avaliación continua propostas (probas tipo test e probas de casos prácticos).
A falta de entrega sistemática dos exercicios e a non presentación a calquera das probas suporá que o alumno deixe de ser avaliado en avaliación continua. Tamén deixará de ser avaliado neste formato si non acada alomenos un 25% da nota en xogo en cada unha das probas.
Aqueles alumnos que non teñan superada a materia en avaliación continua terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota e a calificación obtida substituirá as notas da avaliación continua.
En caso de non presentarse, a nota será a obtida na avaliación continua

Bibliografía. Fontes de información

Agencia Tributaria, **Manuales Prácticos IRPF e IS**, Edición Actualizada,
Gabinete Jurídico CEF, **Impuesto sobre Sociedades. Casos Prácticos**, Edición Actualizada,
Gabinete Jurídico CEF, **Impuesto sobre la renta de las personas físicas. Comentarios y casos prácticos**, Edición Actualizada,
Moreno, M.C. y Paredes R., **Fiscalidad individual y Empresarial**, Edición Actualizada,
Grupo Docencia Fiscalidad Aplicada UVIGO, **Esquemas Básicos y Supuestos Prácticos**, Edición Actualizada,
BOE, **Selección de legislación de IRPF e IS**, Edición Actualizada,

BIBLIOGRAFIA BASICA:

Selección de Lexislación de IRPF e Imposto de sociedades.

Esquemas básicos e supostos prácticos. Material entregado na Plataforma Thema

Agencia Tributaria. Manual Práctico Sociedades. Edición actualizada.

Gabinete Jurídico del Centro de Estudios Financieros: *Impuesto sobre Sociedades. Casos Prácticos*. Madrid: Editorial CEF. Edición actualizada.

Moreno Moreno, Mª Carmen y Paredes Gómez, Raquel : *Fiscalidad Individual y Empresarial. Ejercicios Resueltos*. Madrid: Editorial Cívitas. (edición mais actualizada)

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito concursal				
Materia	Dereito concursal			
Código	V03G100V01908			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Bouza López, Miguel Ángel			
Profesorado	Bouza López, Miguel Ángel			
Correo-e	miguel.angel.bouza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade desta materia é o estudo do réxime xurídico das situacións de insolvencia do empresario. Nas clases faremos referencia a normativa contida na Lei Concursal que regula detalladamente o proceso concursal desde que se inicia o concurso de acreedores ata que remata. As explicacións completanse con casos e seminarios de carácter práctico.			

Competencias de titulación	
Código	
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A7	Comprender o entorno empresarial
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
B3	Capacidade de traballar en equipo
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Análise do marco xurídico estatal que regula os procesos concursais -insolvencia do empresario-.	A3 A7 A8
Elaboración de informes e resolución de casos de carácter xurídico relacionados coa materia.	B3 B6 B9 B11 B13

Contidos	
Tema	
Tema 1.- Presupostos do concurso	1.1.- A insolvencia
Tema 2.- Declaración de concurso e órganos	2.1.- ¿Quen pode pedir o concurso? 2.2.- Procedemento 2.3.- Órganos do concurso 2.3.1.- O Xuiz 2.3.2.- A Administración concursal
Tema 3.- Efectos da declaración do concurso	3.1.- Sobre o debedor concursado 3.2.- Sobre os acreedores
Tema 4.- Masa activa	4.1.- Bens que a integran 4.2.- Accións de reintegración
Tema 5.- Masa pasiva	5.1.- Composición 5.2.- Créditos contra a masa 5.3.- Créditos concursais
Tema 6.- Solucións ao concurso: Convenio	6.1.- Proposta anticipada de convenio 6.2.- Fase de convenio
Tema 7.- Solucións ao concurso: Liquidación	7.1.- Apertura fase de liquidación 7.2.- Efectos e operacións da liquidación 7.3.- Pago aos acreedores

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	22.5	22.5	45
Prácticas de laboratorio	37.5	37.5	75
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	20	20
Informes/memorias de prácticas	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Clases de carácter presencial. Na clase basearase tódalas explicacións, na medida do posible, en exemplos e casos reais.
Prácticas de laboratorio	Clases de carácter presencial. Neste tipo de clases salientaranse aquelas cuestións que pola súa transcendencia adoitan ser máis frecuentes na práctica.
	Redundarase na importancia do proceso concursal e no seu interese a efectos laborais para o alumnado con formación en Economía.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Darase atención personalizada nas propias clases, nos horarios de titorización previstos, é en especial vía correo electrónico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Exame final sobre o contido explicado.	60
Prácticas de laboratorio	Valoración dos traballos feitos polos alumnos en combinación cos resultados das clases de carácter práctico.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

O traballo contínuo nas prácticas será valorado, como máximo, con 4 puntos sobre o final da nota. Cada unha das prácticas previstas computará para a nota final.

O exame final terá un valor de 6 puntos.

Asimismo, dentro de esa puntuación, 0.50 puntos outorgaránse, a criterio do docente, aos estudantes que teñan unha participación máis activa tanto nas clases prácticas como teóricas e especialmente na entrega dos traballos propostos.

A nota do traballo contínuo gardase para as convocatorias do curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

F. SANCHEZ CALERO - J. SANCHEZ CALERO-GUILARTE, **Instituciones de Derecho Mercantil Vol II**, última, AA.VV (Dir. E. Beltrán. Coords. A.B. Campuzano; R. Sebastián; J. Tortuero), **Tomo XXI Esquemas Derecho Concursal**, última,
M. BROSETA PONT- F. MARTÍNEZ SANZ, **Manual de Derecho Mercantil Vol II**, última,
Base de datos West Law-Aranzadi,
Base de datos Tirant on Line,
URÍA-MENÉNDEZ, **Curso de Derecho Mercantil Vol II**, última,
AA.VV, **Esquemas procesales, civiles, penales y concursales**, última,
AA.VV, **Revista de derecho concursal y paraconcursal ISSN: 1698-4188**,
AA.VV, **Memento Práctico Derecho Concursal**, última,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito mercantil/V03G100V01201

Outros comentarios

Dado o sistema de avaliación proposto é fundamental o seguimento do alumnado da materia así como a participación activa nas clases tanto prácticas como teóricas, así como a entrega dos traballos propostos.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito da competencia				
Materia	Dereito da competencia			
Código	V03G100V01909			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Torres Pérez, Francisco José			
Profesorado	Fernández Carballo-Calero, Pablo Ignacio Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	ftorres@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade desta materia é profundizar nunha dos sectores mais importantes na actualidade do ordenamento xuridico. Nas clases faremos referencia tanto a normativa interna como comunitaria que disciplina o Dereito da Competencia (Antitrust) eo Dereito da Competencia Desleal. As explicacions completanse con casos e seminarios de caracter practico.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A7	Comprender o entorno empresarial
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
B3	Capacidade de traballar en equipo
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Análise do marco xurídico estatal e comunitario do Dereito da Competencia e da Competencia Desleal	A3 A7 A8
Elaboración de informes e resolución de casos de carácter xurídico relacionados ca materia.	B3 B6 B9 B11 B13

Contidos

Tema

Módulo I.-

Dereito da Competencia

Módulo II.-

Competencia Desleal

MÓDULO I.- DEFENSA DA COMPETENCIA

TEMA 1.- Economía de mercado e libre competencia.

TEMA 2.- A lexislación protectora da libre competencia.

TEMA 3.- Órganos de defensa da competencia e procedemento.

TEMA 4.- Prácticas prohibidas I: acordos ou pactos colusorios.

TEMA 5.- Prácticas prohibidas II: abuso de posición dominante.

TEMA 6.- Control de concentracións entre empresas.

TEMA 7.- Control das axudas públicas.

MÓDULO II.- COMPETENCIA DESLEAL

TEMA 8.- Libre competencia e competencia desleal.

TEMA 9.- Evolución da lexislación sobre competencia desleal.

TEMA 10.- Concepto de competencia desleal: o estudo da cláusula xeral.

TEMA 11.- Análise dos actos de competencia desleal I.

TEMA 12.- Análise dos actos de competencia desleal II.

TEMA 13.- Accións e procedemento.

TEMA 14.- Mención á lexislación sobre publicidade.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	0	20	20
Informes/memorias de prácticas	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Clases de carácter presencial. Con dous días de antelación á clase subirei á Plataforma Tema un esquema/guión da mesma.
	Na clase basearemos tódalas explicacións, na medida do posible, en exemplos e casos reais.
Prácticas de laboratorio	Clases de carácter presencial. Neste tipo de clases salientaremos aquelas cuestións que pola súa transcendencia suelen ser máis frecuentes na práctica.
	Redundaremos na importancia da normativa defensa da competencia no mercado e a súa aplicación a todos os sectores económicos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Darase atención personalizada nos horarios de titorización previstos pola normativa, vía correo electrónico e a través da Plataforma Tema.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Exame final sobre o contido teórico explicado.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

O traballo contínuo nas prácticas será valorado, como máximo, con 5 puntos sobre o final da nota. Cada unha das prácticas previstas computará para a nota final.

O exame final terá un valor de 5 puntos.

Asimismo, dentro de esa puntuación, 0.50 puntos outorgaránse, a criterio do docente, aos estudantes que teñan unha participación máis activa tanto nas clases prácticas como teóricas.

A nota do traballo contínuo gardase para as convocatorias do curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

AAVV (Coords. María Pilar Bello-Francisco Hernández), **Derecho de la libre competencia comunitario y español**, 1ª,

CALVO CARAVACA, A.L.-CANEDO ARRILLAGA, Mª.P., **Casos escogidos de derecho antitrust europeo**,

MASSAGUER FUENTES, J., **Comentarios a la Ley de Competencia Desleal**, 1ª,

GARCÍA CACHAFEIRO, F., **Derecho de la competencia y actividad bancaria**, 1ª,

COSTAS COMESAÑA, J., **Los cárteles de crisis: crisis económica y defensa dela competencia**, 1ª,

AA.VV (Dir. Alberto Bercovitz Rodríguez-Cano, **Comentarios a la Ley de Competencia Desleal**, 1ª,

TATO PLAZA-FERNÁNDEZ CARBALLO CALERO-HERRERA PETRUS, **La reforma de la Ley de Defensa de Competencia Desleal**, 1ª,

Ao longo das clases teóricas e prácticas iránse facilitando outras referencias bibliográficas e materiais documentais relacionados ca materia. Os materiais en formato electrónico subiránse coa debida antelación a Faitic.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito concursal/V03G100V01908

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito mercantil/V03G100V01201

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía da innovación				
Materia	Economía da innovación			
Código	V03G100V01910			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Loveira Pazo, Rosa María			
Profesorado	Loveira Pazo, Rosa María			
Correo-e	rloveira@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/rloveira			
Descrición xeral	Esta asignatura presenta los fundamentos económicos de la actividad de I+D tanto desde una perspectiva microeconómica como macroeconómica. Se utilizarán los principios económicos analizados en los tres primeros cursos para estudiar un problema económico actual y complejo, necesario para afrontar muchos de los desafíos económicos que se plantean actualmente.			

Competencias de titulación	
Código	
A1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
A2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A6	Adquirir coñecementos de Análise económica
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
A10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
A11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
A12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
B3	Capacidade de traballar en equipo
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B12	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B14	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lograr que los estudiantes sean capaces de aplicar los conocimientos económicos previos para estudiar un problema económico particular. Desde una perspectiva microeconómica, el objetivo es que los estudiantes entiendan las características de un bien particular, la innovación, y los incentivos privados y sociales a innovar, así como la difusión del conocimiento una vez las innovaciones han sido descubiertas. Desde una perspectiva macroeconómica, el objetivo es estudiar el papel de las actividades de I+D como fuente de crecimiento endógeno.	A1 A2 A3 A4 A5 A6
Fomentar el espíritu de investigación, desarrollando la capacidad del estudiante para analizar un problema particular a partir de los instrumentos adquiridos en cursos previos. Aplicar los conocimientos adquiridos a la resolución de problemas/cuestiones concretas, así como ser capaz de analizar de forma rigurosa casos o ejemplos reales de innovación.	A8 A9 A10 A11 A12

Fomentar en el estudiante un actitud activa, la capacidad de trabajar en grupo y la adquisición de responsabilidades, así como la habilidad para argumentar y expresarse de forma coherente e inteligible, ya sea en la elaboración de un trabajo escrito o en la exposición pública de un estudio o análisis de un caso en particular.

B3
B6
B7
B9
B10
B11
B12
B13
B14
B15

Contidos

Tema	
Tema 1: INTRODUCCIÓN	(*)
Tema 2: EL VALOR DE LA INNOVACIÓN	(*)
Tema 3: LA CARRERA DE PATENTES	(*)
Tema 4: EL DISEÑO DE LA PROPIEDAD INDUSTRIAL	(*)
Tema 5: DIFUSIÓN DEL CONOCIMIENTO	(*)
Tema 6: POLÍTICAS ÓPTIMAS	(*)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	45	75
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	18.75	33.75
Titoría en grupo	5	6.25	11.25
Outros	0	12	12
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	15	15
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	En las clases teóricas semanales de dos horas de duración, se expondrán los principales contenidos teóricos de la asignatura.
Resolución de problemas e/ou exercicios	En las clases prácticas se resolverán ejercicios y/o se discutirán artículos académicos que estarán a disposición de los estudiantes con antelación. La actitud y el esfuerzo de los estudiantes en las clases prácticas se tendrán en cuenta de cara a la evaluación final.
Titoría en grupo	Se hará un seguimiento más individualizado del estudiante, con el objetivo de afianzar los conocimientos adquiridos en las clases teóricas y prácticas.
Outros	Lectura casos, artículos prensa, etc.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de problemas y ejercicios

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Titoría en grupo	Se hará un seguimiento más individualizado del estudiante, a partir del análisis de artículos académicos y/o la resolución de pruebas o ejercicios. Los alumnos realizarán y expondrán algún tipo de trabajo o estudio de un caso particular, bajo la guía del profesor o tutor.
------------------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Examen escrito. Habrá un examen final que se realizará en la fecha oficial establecida en el calendario de exámenes.	30
Titoría en grupo	Controles periódicos. Contará también la asistencia y la participación en las clases prácticas.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Examen escrito. Habrá un examen final que se realizará en la fecha oficial establecida en el calendario de exámenes.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE EVALUACIÓN

La nota del alumno constará de dos partes: Un examen final escrito que valdrá hasta un 60% de la nota (6 puntos) y la evaluación continua que pesará hasta un 40% (4 puntos). La nota final del alumno será la suma de las notas de ambas partes siempre y cuando el alumno alcance la nota mínima exigida en el examen final escrito. En caso de no alcanzar esa nota mínima, la nota del alumno será la obtenida en la evaluación continua. La nota correspondiente a la evaluación continua obtenida durante el cuatrimestre se guardará para la convocatoria extraordinaria del presente curso académico.

Examen escrito (hasta 6 puntos): Examen final escrito de contenido teórico y/o práctico, a realizar en la fecha fijada en la convocatoria oficial de exámenes. La nota mínima exigida para superar el examen final es de 3 puntos de los 6 posibles.

Evaluación continua (hasta 4 puntos): El 40% restante de la nota se obtendrá mediante la evaluación continua del alumno, lo que incluye la asistencia y participación en las clases prácticas, las entregas de ejercicios y/o trabajos y la nota de las pruebas que periódicamente se hagan en las clases prácticas o tutorías.

Bibliografía. Fontes de información

J. TIROLE, **LA TEORIA DE LA ORGANIZACIÓN INDUSTRIAL (Cap. 10)**, 1990,

G. M. PETER SWANN, **THE ECONOMICS OF INNOVATION: AN INTRODUCTION**, 2009,

FREEMAN Y SOETE, **THE ECONOMICS OF INDUSTRIAL INNOVATION (Part 3)**, 1997,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía do transporte				
Materia	Economía do transporte			
Código	V03G100V01911			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	González Savignat, María del Mar			
Profesorado	González Savignat, María del Mar			
Correo-e	savignat@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/savignat			
Descrición xeral	O obxectivo da asignatura será o de aplicar os fundamentos microeconómicos básicos ao sector do transporte analizando problemas e casos reais co fin de que o alumno identifique estes problemas adecuadamente e aplique a teoría desenvolvida.Os alumnos deben ter coñecementos equivalentes a un curso introductorio de microeconomía.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Coñecer o marco institucional da economía
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
A11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
B1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
B2	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
B3	Capacidade de traballar en equipo
B5	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B8	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
□ Lograr a aplicación, por parte do estudantado, dos conceptos básicos da análise microeconómica á Economía do Transporte, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír razoamentos económicos sinxelos e abordar o análise de casos prácticos reais.	A3 A9 A11	B2 B3 B5 B6 B7 B11
□ Desenvolver a capacidade para analizar os efectos dos cambios no medio económico sobre o comportamento dos axentes e a súa conseguinte repercusión nos mercados.		B1 B2 B5 B6 B13 B15
□ Espertar o interese do alumnado respecto á análise dos efectos das políticas públicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formar unha opinión fundamentada. Fomentar o traballo en equipo e potenciar habilidades para expresar e defender de forma coherente argumentos en público.		B8 B10

Contidos

Tema

Tema 1: Principios de Economía del transporte

Tema 2: La demanda de transporte

Tema 3: La producción y los costes del transporte

Tema 4: Fijación de precios en transporte

Tema 5: Regulación económica y estructura de los mercados de transporte

Tema 6: Las inversiones en infraestructuras de transporte

Tema 7: Externalidades en el transporte

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	3	25	28
Sesión maxistral	30	25	55
Probas de resposta curta	2	25	27
Estudo de casos/análise de situacións	15	25	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises(*)	Los alumnos trabajarán lecturas seleccionadas por el profesor. A partir de estas lecturas de situacións desenvolverán un traballo que será presentado en clase y formará parte de la nota final.
Sesión maxistral	

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Co fin de resolver dúbidas das clases teóricas e prácticas e de preparar adecuadamente o contido dos traballos, o estudante utilizará as clases de tutorías de grupo designadas polo profesor e as tutorías individuais no despacho para recibir unha atención personalizada (ou en grupo si é o caso).
Estudo de casos/análises de situacións	Co fin de resolver dúbidas das clases teóricas e prácticas e de preparar adecuadamente o contido dos traballos, o estudante utilizará as clases de tutorías de grupo designadas polo profesor e as tutorías individuais no despacho para recibir unha atención personalizada (ou en grupo si é o caso).

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	Os alumnos realizarán traballos a partir de lecturas e artigos seleccionados, incluíndo unha presentación en clase destes traballos.	50
Probas de resposta curta	A avaliación realizarase cun exame final que trate de valorar o coñecemento que ten o alumno achega da materia impartida nas clases magistrais.	50
Estudo de casos/análise de situacións		

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota obtida na avaliación continua (50% da nota final) manterase para todas as convocatorias do ano académico 2012/13.

Bibliografía. Fontes de información

DE RUS, G., NOMBELA, G. y CAMPOS, J., **Economía del transporte**, 2003,
Artículos y lecturas seleccionados,

Recomendacións

Outros comentarios

Durante el presente curso académico 2011/12, esta materia estará vinculada a LA MATERIA DE LIBRE ELECCIÓN ECONOMÍA DEL TRANSPORTE de la Licenciatura en Economía

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Macroeconomía avanzada				
Materia	Macroeconomía avanzada			
Código	V03G100V01912			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Alonso Carrera, Jaime			
Profesorado	Alonso Carrera, Jaime			
Correo-e	jalonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é introducir ó alumno no uso de ferramentas básicas que permitan plantexar e resolver problemas macroeconómicos como, por exemplo, o impacto de reformas fiscais, os efectos da crise e depresión económica, efectos do crecemento económico sobre o medioambiente, etc.			
	Con este fin, se familiarizará ó estudante coa especificación, resolución e simulación de modelos macroeconómicos, así como co manexo da programación para a simulación dos modelos propostos.			

Competencias de titulación	
Código	
A2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
A5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
A6	Adquirir coñecementos de Análise económica
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
A11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
A12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
B3	Capacidade de traballar en equipo
B4	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
B5	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
B6	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B8	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
B9	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
B10	Fomentar a actitude crítica e autocrítica
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ensinar ó alumno a manexar modelos macroeconómicos dinámicos, como ferramenta básica para analizar problemas macroeconómicos. En particular se prestará especial atención a especificación, resolución e simulación deste tipo de modelos	A2 A5 A6 A9 A11 A12
Fomentar no estudante unha actitude proactiva, a capacidade de traballar en grupo, a adquisición de responsabilidades, así como a habilidade para argumentar e expresarse de forma coherente e intelixible sexa na elaboración dun texto escrito ou na exposición pública dos resultados dun estudio concreto.	B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B15

Contidos
Tema

I. Introducción	1.- Repaso do modelo de crecemento de Solow.
II. Modelo básico de horizonte infinito	2.- O problema de Ramsey. 3.- O equilibrio competitivo e a solución planificada.
III. Modelo de xeracións solapadas	4.- O modelo básico de dous periodos. 5.- O equilibrio competitivo e a ineficiencia dinámica. 6.- O altruismo: tipoloxía e operatividade das herencias.
IV. Aplicacións	7.- Análisis da política fiscal: impostos, seguridade social, deuda pública, etc.. 8.- Análisis do crecemento e as fluctuacións económicas. 9.- Análise de problemas medioambientais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	5	0	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	15	22.5	37.5
Sesión maxistral	30	60	90
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	15.5	17.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Nesta clases farase unha valoración de grupo sobre a evolución e desenrolo dos contidos da materia. Como parte importante desta tarefa se tratará de resolver dúbidas e profundizar nos puntos do programa que atraían unha maior curiosidade intelectual por parte do alumnado.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistrais. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	As titorías individuais terán lugar no despacho do profesor da mateira. O alumno disporá de 6 horas semanais, previamente fixadas polo profesor nas que poderá facer consultas relacionadas coa materia. O horario das titorías farase publico ó comezo do curso académico vixente. Nos grupos de docencia reducida, o profesor resolverá as dúbidas que xurdan no desenrolo das clases practicas con ordeador e as de exercicios.
Titoría en grupo	As titorías individuais terán lugar no despacho do profesor da mateira. O alumno disporá de 6 horas semanais, previamente fixadas polo profesor nas que poderá facer consultas relacionadas coa materia. O horario das titorías farase publico ó comezo do curso académico vixente. Nos grupos de docencia reducida, o profesor resolverá as dúbidas que xurdan no desenrolo das clases practicas con ordeador e as de exercicios.
Resolución de problemas e/ou exercicios	As titorías individuais terán lugar no despacho do profesor da mateira. O alumno disporá de 6 horas semanais, previamente fixadas polo profesor nas que poderá facer consultas relacionadas coa materia. O horario das titorías farase publico ó comezo do curso académico vixente. Nos grupos de docencia reducida, o profesor resolverá as dúbidas que xurdan no desenrolo das clases practicas con ordeador e as de exercicios.
Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	As titorías individuais terán lugar no despacho do profesor da mateira. O alumno disporá de 6 horas semanais, previamente fixadas polo profesor nas que poderá facer consultas relacionadas coa materia. O horario das titorías farase publico ó comezo do curso académico vixente. Nos grupos de docencia reducida, o profesor resolverá as dúbidas que xurdan no desenrolo das clases practicas con ordeador e as de exercicios.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases prácticas o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios establecido polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu nas sesións maxistrais.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia constará de dous bloques. Por un lado, o exame final valerán ata un 50% da nota (5 puntos) e doutra banda, a avaliación continua que pesará ata un 50% na nota final (5 puntos).

Exame final (Ata 5 puntos): Haberá un exame final que se realizará na data oficial establecida no calendario de exames.

Avaliación continua (Ata 5 puntos): O 50% restante da nota obterase mediante a avaliación continua do alumno, o que inclúe a entrega de exercicios que se poidan programar ao longo do curso, e a nota dos pequenos controis que periodicamente se poidan facer.

Nas convocatorias extraordinarias do curso 2013/14 manteráanse os mesmos criterios de avaliación, polo que se gardará a nota de avaliación continua acadada durante o curso.

Bibliografía. Fontes de información

David Romer, **Macroeconomía Avanzada**, McGraw-Hill,

O.J. Blanchard e S. Fischer, **Lectures on Macroeconomics**, MIT Press,

A. Novales, E. Fernández e J. Ruiz, **Economic Growth: theory and numerical solutions methods**, Springer,

P.B. Sorensen e H.J. Whitta-Jacobsen, **Introducción a la macroeconomía avanzada**, McGraw-Hill,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V03G100V01991			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición	Traballo para avalliar competencias adquiridas no grado xeral			

Competencias de titulación	
Código	
A8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
A9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
A10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
A11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
A12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
B7	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
B11	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
B12	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
B13	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
B15	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido	A8 A9 A10
Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado	A11 A12
Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos	
Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados	
Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas	
Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia	B7 B11 B12
Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos	B13 B15
Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación	
Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos	

Contidos
Tema
Realización dun traballo tutelado

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos tutelados	30	50	80
Proxectos	0	150	150
Actividades introdutorias	10	20	30
Traballos e proxectos	2	38	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballos tutelados	Traballo dirixido por un profesor para avaliar as competencias adquiridas no grado
Proxectos	facen un proxecto, supervisado por o tutor
Actividades introdutorias	Revisar a bibliografía e obter a información e datos necesarios para facer o traballo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Cada alumno tendrá un tutor que atenderá personalmente as súas dúbidas para elaborar un traballo
Traballos tutelados	Cada alumno tendrá un tutor que atenderá personalmente as súas dúbidas para elaborar un traballo

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos e proxectos	Presentación e defensa individual do traballo e os seus resultados	100

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións